

Balalar Folkloru / Çocuk Folkloru

Özbek halk sözlü edebiyatının en eski ve ayrılmaz bir parçası çocuk folklorudur. Çocuk folklorunun yaratılışında anne babalarla birlikte çocuklar da faal olarak katılmışlardır. İlmî edebiyatlarda çocuk folklorunun başında "alla "lar getirilir. Ama biz onu esasen anne babaların yaratışını göze alarak, halk koşukları dizisinde bu antolojiye aldık. Bu konudaki örnekler içinde, "Aytım - alkışlar" ayrı bir yer tutar. Çünkü aytım-alkışlar, çocuğun beşik çağma ait çeşitli törenlerinde söylenir, bu yüzden kesinlikle millî karaktere sahiptir. "Bebek beş ve dokuzuncu gününde ilk olarak yıkandığında, beşiğe ilk sefer ve her bağlanıp açıldığında, ilk olarak anne, baba ve yakınlarına gösterildiğinde, ilk dişi çıktığında, yürümeye başladığında, yeni elbise giydirildiğinde, ilk yemek yedirildiğinde, kız çocuğunun saçı ilk taranıp yıkandığında, ilk tırnağı kesildiğinde..." denilir. (Özbek Halk Ağzaki Poetik İcadı, Haz: K. İmamov, T. Mirzayev, B. Sanmsakov, A. Seferov, Yüksek Okullar İçin, Okıtuvcı Neşriyat, Taşkent, 1990, s.291)

Çocuğa yeni elbise giydirildiğinde şöyle aytım-alkış söylenir:

Senbiryillik Menminyillik,
Kiyâ-kiyâ tözdirâylik,
Düganâlârimdân özdîrâylik.

Senbiryillik
Ben bin yıllık,
Giye giy e eskitem,
Arkadaşlarımdan öne geçelim.

Yaqâsi mayii bolsin,
Etâgi layli bolsin,
Mayii bir yılda tozsın,
Özi-çi, min yıl külsin.

Yakası yağlı olsun,
Eteği çamurlu olsun,
Tamam, bir yılda eskisin,
Yakendi, bin yıl gülsün.

Çocuk folklorunun bir türü de "nazlandırma-avutma"lardır. Çocuğu sevip nazlandırırken söylenir. Avutup, şımartma tipi de vardır. "Ağlama, apakım, basımdaki kalpağım" gibi.

Çocukların tören koşukları içinde "bayçeçek söylemek, Özbek halkı arasında geniş ölçüde yayılmıştır. Bayçeçek ilkbaharın gelişi, bu çiçeğin çıkışı ve Nevruz bayramıyla ilgili toplantılarda söylenir.

Bayçeçâgim baylândi
Qazan tolâ âyrandi,
Âyrannindân bermâsan,
Qazanlârift vâyrandi.

Bayçeçek bağlandı,
Tencere dolu ayrandı,
Ayranından vermezsen,
Tenceren virandır.

Biz bu antolojiye çocuk folklorunun bir kaç türünden örnekler vermekteyiz. Bunlar söyleşmeler, soru cevaplar, ramazan koşukları, saymacalar, oyunlardan örneklerdir. Söyleşmeler ve soru-cevaplar birbirine yakındır. Söyleşme çocuğun bilimi, zihninin hızlı çalışması, hazırcevaplığı, karakterinin şekillenmesinde büyük öneme sahiptir. Soru-cevaplar ise çocukların bilimde, akıl, idrak ve âdaptaki yarışı denilebilir. Ramazan koşukları ise bin yıldan beri dinî bayramlardan önce gelen oruç günlerinde söylenip gelinen, çocukların tören koşuğudur. Saymacalar da çocuk oyunlarından biri olarak kabul edilir. Oyunlarda söylenen şiirsel parçalar ise saklambaç, çillek, çekirdek, ak kavak mı, gök kavak mı gibi oyunlarda söylenişine bağlı olarak birbirinden ayrılır.

Çocuk folklorunu Özbek âlimleri geniş ölçüde incelemişlerdir. Gani Cihangirov'un "Özbek Çocuk Folkloru" (Taşkent, 1974); Ahuncan Seferov'un "Özbek Çocuk Poetik Folkloru, (Taşkent 198?) adlı kitapları; "Bayçeçek"(1983), "Çittigül"(1992) gibi onlarca örnekler bunlardandır. Aşağıda verilen örnekler "Çittigül" (Toplayıp yayına hazırlayanlar Yoldaş Sultanov, Nesimhan Rahmanov, Şamirza Turdimov, Okıtuvcı Neşriyat, Taşkent, 1992) toplamından alındı.

ÇİTTİGÜL

Çüçvârâ Qaynâydi-yâ,
Âçâm menâ bermâydi-yâ,
Bermâsâ bermâsin-â,
Uyimgâ kirmâsin-â,
Elâgim almâsin-â,
Nanimni yemâsin-â.

Ârıqnin boyi tiyğânçiq,
Tiyğânib ketmân, can kelin,
Qaynânâniz urışqaq, Urişâ
ketmân, can kelin.

Çitti gül, çitti gül,
Âtâgıfıgâ gül basdim,
Qolin qolbağdâ bolsin,
Belin belbağdâ bolsin,

Hâyü, çittigül,
Hâyü, çittigül!

ÂYTIŞUV

-Ârgâmçi de-çi!
-Ârgâmçi.
-Qaçan urdim, yalğançi!

-Küçük de-çi!
-Küçük.
-Qare, burnin puçuk.

-Ay degin-çi! -
Ay.
Agzi-başıfı lay.

-Çaqmaq de-çi!
-Çaqmaq.
-Sen özifi gırt ahmaq.

* *

-Bir degin-çi!
-Bir.
-Nege boynın kir?

-Töşâk de-çi!
-Töşâk.
-Sen gâp uqmâs eşâk.

ÇİTTİGÜL

Çüçvara kaynıyor,
Ninem bana vermedi,
Vermezse vermesin a,
Evime girmesin a,
Eleğimi almasın a,
Ekmeğimi yemesin a.

Ark boyu kaygandır,
Kayma, can gelin,
Kaynananız kavgacı,
Kavga etmeyin, can gelin.

Çitti gül, çittigül,
Eteğine çiçek bastım,
Elin elbağında olsun,
Belin belbağında olsun.

Hâyü, çittigül,
Hâyü, çittigül!

SÖYLEŞME

-Urgancı söyle ya!
-Urgancı.
-Ne zaman vurdum, yalancı!

-Köpek desene!
-Köpek.
-Bak burnun eğri.

-Ay desene!
-Ay.
-Ağzın başın çamur.

-Şimşek desene!
-Şimşek.
-Sen tam ahmaksın.

-Bir desene!
-Bir.
-Niye boynun kir?

-Döşek söyle ya!
-Döşek.
Sen söz anlamaz eşek.

-Sâlimcan-Sâlimcan!
-Lâbbây.
-Betinizmi ya qazannin küyasimi?

-Hâlimcan, Hâlimcan!
-Havva.
-Burnifüzmi, vay vâyâknin uyasimi?

-Sâlimcan, Sâlimcan!
-Lâbbây.
-Qulağınızmi, yertolânin eşiğimi?

-Hâlimcan, Hâlimcan!
-Havva.
-Közinizmi ya pöstâknifi teşigimi?

-Sâlimcan, Sâlimcan!
-Lâbbây.
-Ağzifiizmi ya suv oygân orâmi?

-Hâlimcan, Hâlimcan!
-Havva.
-Saçınızmi ya yel urgan şorâmi?

-Sâlimcan, Sâlimcan!
-Lâbbây.
-Boyninizmi ya çaynâknifi savağımı?

-Hâlimcan, Hâlimcan!
-Havva.
-Yüzifiizmi ya toynin çarh tavağımı?

-Sâlimcan, Sâlimcan!
-Lâbbây.
-Yâhşilikdâ ikkavimizdân ziyada yoq!

SÂVAL-CÂV ABLAR

-Kârim qaydâ?
-Uçış caydâ.
-Qaygâuçar?
-Avgâucar.
-Nimâ bilân?
-Kemâ bilân.
-Kamândir kim?
-Şer âmâkim.
-Qaçan ketdi?
-Aygâyetdi.

-Kim adâmgâ qarâb esnâydi?
-Müşük.
-Kim adâmgâ qarâb kerîşâdi?

-Sâlimcan, Sâlimcan!
-Efendim.
-Yüzünüz mü, yoksa tencerenin karası mı?

-Hâlimcan, Hâlimcan!
-Evet.
-Burnunuz mu,yoksa vayvayakın yuvası mı?

-Sâlimcan, Sâlimcan!
-Efendim.
-Kulağınız mı, yoksa bodrumun kapısı mı?

-Hâlimcan, Hâlimcan!
-Evet.
-Gözünüz mü, yoksa postun deliği mi?

-Sâlimcan, Sâlimcan!
-Efendim.
-Ağzınız mı, yoksa suyun oyduğu çukur mu?

-Hâlimcan, Hâlimcan!
-Evet.
-Saçınız mı, yoksa rüzgarın vurduğu ot mu?

-Sâlimcan, Sâlimcan!
-Efendim.
-Boynunuz mu, yoksa demliğin kulpu mu?

-Hâlimcan, Hâlimcan!
-Evet.
-Yüzünüz mü,yoksa düğünün dönen tabağı mı?

-Sâlimcan, Sâlimcan!
-Efendim.
-İyilikte ikimizden fazlası yok.

SORU-CEVAPLAR

-Kerim nerede?
-Uçuş yerinde.
-Nereye uçar?
-Aya uçar.
-Neyle?
-Gemiyle.
-Kaptan kim?
-Arslan amcam.
-Ne zaman gitti?
-Aya ulaştı.

*

-Kim insana doğru esner?
-Kedi.
-Kim insana doğru gerneşir?

-Küçük.
-Kim adâmgâ salam bermay otâdi?
-Hotik.
-Kimadâmni
"Bir,ikkü..." debsânâydi? -
Tavûq.
-Sunin üçün ulârni af ti?
-Savûq!

-Negâ unin yüzi ıssıq?
-Yahşı balâ.
-Negâ unin şıqtı savûq?
-Yaman balâ.
-Nimâgâ u yaman balâ?
-Közi ala.
-Közi alâ bolsâ nimâ?
-İşi çala.
-Adabi-çi?
-Fe'li yaman, tântıg-nâyniğ.
-Nimâ deyiş kerâk unâ?
-Esini yiğ!

-Asmandâgi ay,
Sâidâzim bay,
Nimâ yeyâpsân? -
Alma yeyâpmân. -
Mengâyâm ber-çi?
-Âyâm urışâdi. -
Âyâfi ölsin.
-Huda sâqlâsin.
-Havlini süpür,
Loli oynâsin. -
Qazanini yuv,
Gocâ qaynâsin.

EKİNKÖRİŞ

Uyifi küygür çumçuqlâr
Coharimni yeb ketdi.
Toymây, yana u suqlâr
Ertâgâ kelâmân deb ketdi.
Hâ-huv, gâlâ-gâlâ
Hâ-hâ, gâlâ!
Kelmây ölgir çumçuqlâr,
Tal başidâ balâ açar.
Balâsidân bermâsdân,
Ketman tepâgâ alâ qaçar.
Ha-huv, gâlâ-gâlâ,
Ha-ha, gâlâ!

-Enik.
-Kim insana selam vermeden geçer?
-Sıpa.
-Kim insanı
"Bir, iki!.." diye sayar? -
Tavuk.
-Bunun için onların görünüşü? -
Soğuk!

- Neden onun yüzü sıcak?
-İyi çocuk.
-Neden onun görünüşü soğuk?
-Kötü çocuk.
-Neden o kötü çocuk?
-Gözü ala.
-Gözü ala olsa ne?
-İşi yarım.
-İşi kötü, şımanık-bozuk...
-Ne demek gerek ona?
-Aklını topla.

-Gökteki ay,
Saidazim zengin,
Ne yiyorsun?
-Elma yiyorum. -
Bana da verir misin?
-Annem çıkarır. -
Annen ölsün.
-Allah korusun. -
Evini süpür,
Çingene oynasın. -
Tencereni yıka,
Göçe kaynasın.

EKİN TOPLAMA

Eviniz yansın serçeler
Mısırimi yediler.
Doymayıp yine o açgözler,
Yarın gelirim diye gitti.
Ha, hu, grup grup,
Ha, ho, grup!
Gelmeden ölin serçeler,
Söğüt başında yavrular.
Yavrusundan vermeden,
Kazmayı tepeye alıp kaçır.
Ha, hu, grup grup,
Ha, ha, grup!

RAMAZAN QOŞIQLÂRÎ

Ramazan âytib keldik

eşiginizgâ,
Hudayim oğıl bersin
beşiginizgâ.
Morâlâsâk, morinizdân
tütün çiqâr.
Bizgâ degân qâtlâmâniz
bütün çiqâr.
Bütün çiqsâ, şu hanâdan hâyrlı
eşik,
Şu eşikkâ buyursin
tillâ beşik...

Baybuvânin tütünü

quyuqçiqâr,
Qazanidân bizgâ quysâ,
suyuq çiqâr.
Suyuqniyâm mâhtâl bolib
kütib turdik,
Câvrây-câvrây tupugimiz
yutib turdik.
Bermâsâ bermâsin-â,
bemar ölsin,
-Ânqâ!
-Sânqâ!
-Qazani tolâ mânqâü

Ramazan âytib keldik eşiginizgâ,
Qoçqardek oğıl bersin beşiginizgâ.
Oçaqdâ kül, hâmyandâ pul,
Çiqârâ qalın bir som pul.
Barmi câvab?
Yoqmi sâvab.
(Savgâ-sâlam alingândân keyin)
(Hânifâhân) yâşasin,
Üstigâ bâhmâl tâş(l)âsin.
Har bazargâ bargândâ,
Avliyalâr qollâsin.

BÂRATAYİQOŞIĞI

Ayi,ayi,
Bârat keldi,
Bildinizmi?
İdiş-ayaq yuvdiftizmi?
İdiş-ayaq yuvilgân caygâ
Duai salam!

RAMAZAN KOŞUQLARI

Ramazanı söyleyerek geldik

*kapınıza,
Allahım oğul versin
beşiginize.
Gözetlesek, bacanızdan
duman çıkar,
Bize dediğiniz katlamanız
bütün çıkar.
Bütün çıkarsa bu ev hayırlı
kapı,
Bu kapıya buyursun
altın beşik...*

Zengin dedenin dumanı

*koyu çıkar,
Tenceresinden bize koysa
sulu çıkar.
Suluyu da hazırlanıp
bekledik.
Konuşa konuşa tükürüğümüzü
yuttuk.
Vermezse vermesin e,
hasta ölsün,
-Anka!
-Sanka!
-Tenceresi dolu manka!!*

*Ramazanı söyleyerek geldik kapınıza,
Koç gibi oğul versin beşiginize.
Ocağa kül, cüzdanda para,
Çıkarıverin bir som para.
Var mı cevap?
Yok mu sevap?
(Hediye, selam alındıktan sonra)
(Hanifehan) yaşasın,
Üstüne ot atsın.
Her pazara gittiğinde,
Evliyalar korusun.*

BERAT AYI KOŞUĞU

*Anne, anne,
Berat geldi,
Biliyor musunuz?
Kap, ayak yıkadınız mı ?
Kap, ayak yıkanan yere
Dua-i selam!*

TÜŞGÂN TIŞNÎ TÂŞLÂB YUBARIŞ PÂYTİ

Bedânâgâ yemşik bolmây mân.

Eski tişim özinâ âl,
Menâ yangi tişimni ber...

* *

Aleskitiş,
Ber yangi tiş.
Tavuş göştgâ baqmây mân,
Taşdân dânak çâqmây mân...

ŞÂMALÇÂQIRIŞ

Ğârâmlârni yayrâtib,
Uvatgâ basib qoydim.
Yelkâsigâ ignâ sâncib,
Qurbâqâ asib qoydim.
Haydar, şâmalini alib kel!

Havuzlar sâsib ketdi,
Bâqâton basib ketdi.
Bay buvâ saqalidân
Bir tutam asib ketdi.
Hâydar, şâmalini alib kel!..

SÂNÂMÂLÂR

Hâkâlâkâm,
Dukâlâkâm.
Cari

çâmbâr
Biri
ânbar.
Atâ qozı tağdâ,
Yumâlâdi bağda.

Bir, ikki,
alma (çikki)
Sâfâr ayı.
Sâriq çümçuq,
Bağda turmây
Tez uçib çiq!

Hâkâlâkâm,
Dukâlâkâm.
Cari
çâmbâr,
Biri
ânbar,
Ala quşim qâyda?
Alâ-bulâ tağdâ.
Sân tur, mân çiq!

DÜŞEN DİŞİ ATMA ZAMANI

Bıldırcına yem olmayacağım.

Eski dişimi kendine al,
Bana yeni dişimi ver...

Al eski diş,
Ver yeni diş.
Tavuk etine bakmayacağım,
Taş gibi çekirdek kırmayacağım...

RÜZGAR ÇAĞIRMA

Topluluğu eğlendirip,
Evleğe bastım.
Omzu na iğne sokup,
Kurbağa astım.
Haydar, rüzgarını getir!

Havuzlar koktu,
Otlar bastı.
Zengin dede sakalından
Bir tutam astı.
Haydar, rüzgarını getir!..

SAYMALAR

Hakelekem,
Dukelekem.
Etrafi

çember
Biri
amber
Baba kuzu dağda,
Yuvarlandı bağda.

Bir, iki,
Elma (çikki)
Sefer ayı.
Sarı serçe,
Bağda durmadan
Çabuk uçup çik!

Hakelem,
Dukelem.
Etrafi
çember,
Biri
amber,
Ala kuşum nerede?
Alaca dağda.
Sen dur, ben çik!

Bir, ikki deb kim âytdi?
Bittâ qâri çal âytdi.
U çal çilim çekkândir,
Çölgâ nâşâ ekkândir.
İstâk,

mistâk.
Kim (çapdi)?
At (çapdi).
Atnin qarni yergâ tegdi.
Tüşdi, çıqdi!
Poçtâ, poçtâ, Namerin
neçtâ? -İşanmâsân
Sânâb kör: Bir,
ikki, üç, Beş,
tört. altı,
yetti... Yetâklâbketdi.

Gıy-ğıy-ğıyâ,
Çümçeuq uya.
Çümçeuq qaçdi,
Tağdâ balâ açdı.
Balâları köp bolsın,
Dâdâmnin puli köp bolsın!
Küf! Suf!

Bir, ikki,
Yetti, sâkkiz,
Toqqız, on
Telefon.
Telef onnin nameri,
Üç, dört, toqsan.
Çâqirtirsâm,
Yoqsân!

Alav-alav,
Yalav-yalav.
Toyhanâdâ
Pişdi pâlav. -
Halân qanı? -
Ketdi halâm. -
Qaygâ ketdi?
-Uygâ ketdi. -
Aş yemâdi? -
Yegisi yoq.

Bir, iki diye kim söyledi?
Bir ihtiyar adam söyledi.
O ihtiyar adam ip çekendir,
Çöle neşe ekendir
İstek,

mistek.
Kim(gitti)? At
(gitti).
Atın karnı yere değdi.
İndi, çıktı!
Posta, posta, Numaran kaç
tane? -İnanmazsan
Sayıp gör: Bir, iki,
üç, dört. Beş,
altı, yedi...
Elinden tutup gitti.

Serçe ev.
Serçe kaçtı,
Dağda yavruladı.
Yavruları çok olsun,
Babamın parası çok olsun!
Küf! Cüf!

Bir, iki,
Yedi, sekiz,
Dokuz, on-
Telefon.
Telefonun numarası,
Üç, dört, doksan.
Çağırtsam,
Yoksun!

Alev, alev,
Yalav, yalav.
Düğün evinde
Pişti pilav. -
Evin hani? -
Gitti teyzem. -
Nereye gitti? -
Eve gitti. -
Yemekyemedi?
-Yiyisi yok.

-Sözdemâdi?

-Degisiyoq.
-Yoqmitabi?
-Səppə-sağ.
-Ya sen cətaq,
Ya men cətaq.
Qaytərib kel,
Cüda tezraq!

İkki bəlîq suv içədi,
Oalgânini kim içədi?
İ.ik
Bik.
Senqal,
Sen çiq.

**

-Ammâm qızı qayaqqâ ketdi?
-Taqqâ ketdi.
-Oacan kelâdi?
-Yaz kelâdi.
-Sen çiq,
-Senqal.

Âllâm,
Bâllâm,
Cüda kâllâm,
Müski ânbar.
Sen çiq,
Sen tur.
Güldür güp.

Bir,
İkki,
Onalti.
On altini
Kim âvtdi?
-On altini
Men âvtdim.
tşanmâsân, sanâb kör.

BÂRMAKBÜKİŞ

Başmâldağ!
Qarâmâldağ!
Orta terâk.
Oğn-benamus,
Kiçkinâ-gödâk!

Bazar barâmân,
Birgâ barâmân,
Tam teşâmân.
Boğça oğrlâyman.
Hudadân qorqâmân.

-Söz demedi?

-Diyəsi yok.
-Yok mu keyfi?
-Sapasağlam.
-Ya sen problemli,
Ya ben problemli.
Çevirip gel,
Dön çabuk!

İki balık su içer,
Kalamı kim içecek?
Lik.
Bik,
Sen kal,
Sen çık.

-Halamın kızı ne tarafa gitti?
-Dağa gitti.
-Ne zaman gelecek?
-Yaz gelecek.
-Sen çık,
Senkal.

Allem,
Ballem,
Hoca başım,
Müşk-i amber.
Sen çık,
Senkalk,
Güldür güp.

Bir,
İki,
Onalti,
On altıyı
Kim söyledi?
-On altıyı
Ben söyledim.
İnanmazsan say.

Oyınlâr

Oyunlar

PARMAK BÜKME

Baş parmak!
İşaret parmağı!
Orta kavak.
Hırsız-namussuz,
Küçük-bebek!

Pazara gideceğim,
Birlikte gidelim,
Baca delirim.
Bohça çalarım.
Allah'tan korkarım.

-Yür,yür!
-Qayaqqa?
-Oğilikkâ!
-Qolgâ tüşamiz...
-Alâmizu oaçâmiz!
(Tügilgân ı nuştıni körsâtib)
-Mânâ buni yeysân!

DOPPÎ DÂNÂK

Dânâgim dânâk,
Doppi dânâk.
Saçilib tüş,
Bittâqalmây,
Açilib tüş,
Hoppa!

HÂMMAMPİŞ

Hâmmampiş,
Hâmmampiş.
Hâmmânikidân
aldın piş.
Hâmmâdarı aldm pişmâsâfı,
Buzilib, kât.
oyilibrüş!..
Hâmmampiş...

ÂDÂŞÎŞ

Dâvana deyjdi: "Hâq dost!"
Atigâ pöstâ
Yelkâgâ hurcun
hâltâsi.
Uzunimi, kâltâsi?

Vâssâcuft u salârmişsiz,
Bazardânyc ğaç alârmişsiz.
Biz ikkimiz ijoşterâk,
Qâysi birimi z kerâk?

ATLIQLÂRQOŞİĞÎ

(Oyindâ ğal ib çiqqân top â'zasi yutqâzgân top
â'zasigâapi içib minib ketâyatib âytâdi.)

Eşagimeş,
Küçiftgâ beş
Âyiliftni tartây,
Buğdayimni artây.
Tegirmafiâ yür,
hih-hih!
Yergâ tegizmâ,
hih, lı aram
ölgir!

-Yürü, yürü!
-Ne tarafa? -
Hırsızlığa!
-Ele düşeriz...
-Alır ve kaçarız!
(Yumruğu gösterip)
-İşte bunu yersin!

DOPPÎ ÇEKİRDEK

Çekirdeğim çekirdek,
Doppi çekirdek.
Saçılıp dökül,
Bir tane kalmayıp,
Açılıp dökül,
Hoppa

HAMAM PİŞ

Hamam piş,
Hamam piş.
Herkesten
önce piş.
Herkesten önce pişmesen,
Bozul,
oyulup düş!
Hamam piş...

ŞAŞIRMA

Divane der: "Hak dost!"
Atına keçeyalpoşt,
Omuzahurcun
kesesi.
Uzununu mu, kısası mı?

Çiftdayakhevyaparmışsınız,
Pazardan ağaç akmışsınız.
Biz ikimiz iki kavak,
Hangi birimiz gerek?

ATULAR KOŞUĞU

(Oyunda galip gelen grup üyesi yenilen grup üye-
sinin üzerine binip giderek söyler.)

Eşeğim eş,
Gücüne beş.
Kemerini çekeyim,
Buğdayımı artırayım.
Değirmene yürü,
hih, hih!
Yere değdirme,
hih, haram
öl!

MORİ-MORİ

(Tapgân kamanda tapalmâgân kamanda
balâlârini belgilânân mârrâgâçâ minib barâdi.)

-Mori-mori.
-Tâkâ mori!
-Kimnin morisi?
-Râsul tağânin.
-Yoq.
-Mori-mori.
-Tâkâ mori!
-Kimnin morisi?
-Ğıyas âkânin.
-Girr!

TÂPİR-TÜPÜR QÂLDIRĞ AÇ

Tâpir-tüpür qâldırğaç,
Tâpirâmây balâ aç.
Yeldâykelib,
Yeldâyket.
Bildirmâsdân ur-dâ, qaç!

AQ TERÂKMİ KÖK TERÂK

-Aq terâkmi,
kök terâk,
Bizdân sizgâ kim kerâk? -
Palvan oğliniz kerâk.

TUYÂNQAYAQDÂ

(Ahirgi sözni âytib, balâlar corâbaşinin qoli
astidân âşlânib otâdi)

-Kârim ağa.
-Lâbbây, tağâ.
-Tuyâfî qaydâ?
-Alâtağdâ.
-Nimâ yeydi?
-Yântaq yeydi.
-Nimâ içâdi?
-Şârbât içâdi.
-Süti qalây?
-Sütlikkinâ.
-Qaymağı qalây?
-Qaymaqlıkkınâ.
-Bu nimâ yığın?
-Oğlimgâ toy.
-Kârnâymi, surnây?
-Kârnây.
-Vat-vat, va-vuv-va!!

BACA-BACA

(Bulan grup bulamayan gruptaki çocukların üstüne
binerek belirlenen bitiş çizgisine giderler.)

-Baca, baca.
-Teke baca!
-Kimin bacası?
-Resul dayının.
-Hayır.
-Baca, baca.
-Teke baca!
-Kimin bacası?
-Gıyas ağabeyin.
-Girr!

TEPİR-TÜPÜR KIRLANGIÇ

Tepir tüpür kırlangıç,
Gevezelik etmeden çocuk aç.
Rüzgar gibi gelip,
Rüzgar gibi git.
Belli etmeden vur da kaç!

AK KAVAK MI GÖK KAVAK MI

-Ak kavak mı,
gök kavak mı,
Bizden size kim gerek? -
Pehlivan oğlunuz gerek. -
Zuvv!

DEVEN NEREDE

(Son sözü söyleyip çocuklar arkadaşbaşmın eli al-
tından dönüp geçer)

-Kerim ağa.
-Efendim, dayı.
-Deven nerede?
-Aladağda.
-Ne yiyor?
-Yantak yiyor.
-Ne içiyor?
-Şerbet içiyor.
-Sütü nasıl?
-Bol sütlü.
-Kaymağı nasıl?
-Bol kaymaklı.
-Bu ne kalabalık?
-Oğluma düğün.
-Karney mi, surney mi?
-Karney.
-Vatvat, va, vuv, vaü

